

Na cestě s Evženem de Mazenod

1782 - 1861 - 2011

Evžen de Mazenod

...měl pohnuté dětství a mládí. Po pronásledování a útěku během Francouzské revoluce se jeho životním cílem stává získání bohatství a vlivu. Avšak setkání s ukřižovaným Kristem převrací jeho hodnoty a dává jeho životu zcela nový směr. Stává se knězem a zakládá společenství misionářů, aby se tak v chudých lidech znovu probudila křesťanská víra. Jako marseillský biskup posílá misionáře až do těch nejzazších koutů světa. V roce 1975 je blahohřečen, v roce 1995 pak prohlášen za svatého.

„Pouze Bůh je vás hoden.“

Duchovní cesta, po níž šel Evžen de Mazenod, má sloužit jako předloha i naší cestě, na níž se spolu s ním chceme v patnácti etapách vydat i my. Když mladý Evžen de Mazenod vstoupil do kněžského semináře, vyzval ho jeho duchovní vůdce k tomu, aby se ohlédl za svým dosavadním životem. I nám mohou jednotlivé úseky naší cesty pomoci k tomu, abychom se blíže podívali na svůj život. Možná pak přijmeme za svá i nadšená slova, která v roce 1813 v kostele svaté Máří Magdalény v Aix-en Provence adresoval Evžen chudému provensálskému lidu: *„Pouze Bůh je hoden vaší duše. Pouze Bůh může uspokojit vaše srdce.“*

1. Objevit sám sebe (Pís. 4,9)

„Ježíši, shlédni na svého ubohého služebníka. Mám pocit, že Tě miluji, ale bojím se, že se mýlím. Víím, jsem hříšník, uvědomuji si, co jsem před Bohem. Obdivuji Jeho dobrotu a trpělivost, s níž na mě čekal. Přemíra mé nevděčnosti mě uvádí do jen stěží popsatelné zmatenosti.“ Točí se jen kolem sebe samého a to ho odvádí od Boha, kterého dokonce vylučuje ze svého života a ze svých zájmů. Pro každou lidskou bytost je jistě bolestné ohlížet se k takové minulosti a zjišťovat, že je vedena jen touhou vyniknout a užívat si jen chvilkových radostí. Později ale přichází Evžen k poznání, které se ho hluboce dotkne: *„Bůh mě přijal takového, jaký jsem. Předstíral, že nevidí, jak ho neustále urážím. Vždy věrný sám sobě otevřel mi dokořán své milující srdce.“* Pravda o jeho minulosti mu umožňuje vykročit směrem k budoucnosti s jasným vědomím svých slabostí a posílenou důvěrou v Boží milosrdenství.

Svatý Evžene, jak obtížná musela pro tebe být tato operace se jménem Pravda. Musel jsi připustit své omyly, pády i své kroky nazpět. Bylo třeba, aby ses viděl takový, jaký opravdu jsi. Konečně ses odvážil odhodit všechny masky. Právě na to Bůh čekal, aby tě mohl pozvednout, udělat z tebe nového člověka schopného stát na vlastních nohou. Svátý Evžene, dej mi odvalu, abych Bohu dovolil na mě pohlédnout. Vezmi mě za ruku. Doprovázej mě po cestě bláznivého objevování vášnivé Boží lásky ke mně samému, objevování Boha, který už od počátku světa říká každému muži i každé ženě: *„Učarovala jsi mi, sestro, má nevěsto, učarovala jsi mi jediným pohledem svých očí...“* (Pís 4,9)

2. Objevit Kristův kříž (Gal. 6,14)

Na Velký pátek roku 1807, když byl během liturgie věřícím slavnostně ukazován kříž k uctívání, prožil Evžen zvláštní zkušenost. Nikdy předtím neuvažoval o kříži očima srdce. Ještě nikdy ho nenapadla myšlenka, že by se ho tento kříž nějak týkal, že Ježíš, který je tam přibitý, ho očekává a rozpíná k němu své ruce. Jde o převratné odhalení Boha, který mu zcela jednoduše říká: *„Podívej se na mě, tady na kříži. Pokud jsem tady, je to jen kvůli tobě, kvůli tomu, že tě miluji.“* Udělal tak zkušenost nového zrození, a jeho život konečně dostal smysl, smysl, který tak dlouho hledal, ale nemohl nalézt, protože ho hledal mimo Boha. Bůh podstoupil riziko a ukázal se jeho srdci takový, jaký je, v celé slabosti a nahotě kříže. Bůh, který ho tak

miloval, že z lásky podstoupil smrt, se nyní stal jediným směrem na cestě jeho života, jejím konečným cílem. A do toho, kdo za něho položil svůj život, se zamiloval i Evžen: „ *Můj Pane, můj Bože, má láska, dej, ať tě miluji! Nic jiného nežádám, vím přece, že v tom je obsaženo úplně všechno. Dej mi svou lásku! Minulost je v mém nitru ještě stále přítomná. Ty ale, můj Spasiteli, Ty na ni zapomeň a rozpomeň se jen na své milosrdenství.*”

Svatý Evžene, jak rád bych také učinil zkušenost tvého „Velkého pátku“. I já bych se chtěl jednou provždy nechat uchvátit Kristovým milujícím pohledem, nechat se zaplést do víru vzájemných pohledů, rozepjatých paží a věrnosti, která je silnější než smrt. Nauč mě, abych se dokázal zastavit pod křížem, abych dokázal vyjít ze své každodennosti a svého zaběhnutého života. Uč mě, abych se díval na kříž jako do zrcadla, ve kterém spatřuji svou pravou tvář, tu tvář, do níž se zamiloval Bůh.

„Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista, kterým je pro mě ukřižován svět a já světu.“ (Gal 6,14)

3. Objevit Kristovo přátelství (Jan 15,11)

„Pane Ježíši, ty nejsi jen můj Stvořitel a Vykupitel, jsi navíc můj osobní přítel. Ano, jsi přítel, který mě zcela jedinečným způsobem zahrnul svou něžností.“ Právě tohle přivedlo Evžena de Mazenod k rozhodnutí dát svůj život Kristu. Avšak boj není ještě zdaleka u konce. Není jednoduché osvobodit se od minulosti, nestačí pouhé rozhodnutí, i kdyby bylo seberadikálnější, zvláště když se člověk spoléhá jen na vlastní síly. Posléze Evžen rozeznává, že všechno pochází od Boha, nezištně a bez jakékoliv zásluhy ze strany člověka. Poprvé se odvažuje oslovit Krista jménem „přítel“. Od té doby může opravdu žít s vědomím, že na něj pohlíží přítel, přítel pozorný, přítel, který je mu vždy nablízku, přítel důvěrný, ale také náročný, přítel, jemuž zcela důvěřuje. Abstraktní a vzdálený Bůh se pro něj stává osobou, milující a milovanou bytostí, oporou jeho života, srdcem jeho srdce. Večer po svém svěcení píše: *„To, na co teď nejvíc myslím, a v čem se úplně ztrácím, je to, že Ježíš Kristus se takto mstí za mou nevděčnost: činí ze mě svého přítele, dělá pro mě všechno, a to v takové míře, že, i když je Bůh, nemůže už udělat víc.“* V převratné události, při které Ježíš umývá nohy svým apoštolům, vidí to nejvýmluvnější znamení Pánova přátelství k lidem. Kristus, který pokleká před ním, před Evženem, Kristus, který mu myje nohy, říká: *„Už tě nenazývám služebníkem, ale přítelem!“*

Svatý Evžene, stává se mi, že toužím po tom, aby se mi vše dařilo, ale tak jako ty, tak i já bych rád všechno zvládl sám. Jelikož jsi sám zakusil tytéž obtíže a pády a potřeboval jsi tolik let, než ses konečně odvážil oslovit Krista těmi jednoduchými slovy „můj příteli“, ukaž mi, prosím, cestu, jak bych skrze Ježíše dokázal přejít z logiky zásluh a odměn k logice nezištnosti.

„To jsem k vám mluvil, aby moje radost byla ve vás a aby se vaše radost naplnila.“ (Jan 15,11)

4. Rozhodnutí pro Boží slávu (Jan 7,18)

„Kdo mluví sám za sebe, hledá svou vlastní slávu; kdo však hledá slávu toho, který ho poslal, ten je věrohodný a není v něm klam.“ (Jan 7,18)

Evženovým jediným životním úkolem bylo dělat všechno k Boží slávě *„Můj Bože, tys mi dal rozum, vůli, paměť, srdce, oči, ruce, všechny smysly mého těla a všechny schopnosti mé duše. To vše jsi mi dal, abych to užíval ke tvé slávě.“* Tím, že se Evžen nechal milovat Ježíšem a sám se ho snažil celým svým bytím milovat, přijal zcela přirozeně smýšlení a cítění Ježíše Krista: stejně jako On chce naplnit Otcovu vůli. Evžen činí z Otcovy vůle vůli svou, pokouší se ji uskutečňovat ve vlastním životě a z toho také čerpá sílu a energii ve všech životních situacích. Jeho vášeň pro Boží slávu ho přivádí k tomu, aby vyšel sám ze sebe, *„aby bylo Otcovo jméno více poznáváno a posvěcováno.“*

Svatý Evžene, ve své modlitbě každý den opakují: *„Otče náš, posvět se jméno tvé...“* Kéž bych následoval Ježíše tak, že se jeho vroucí láska k Otci stane mou vlastní láskou, a to natolik, že mým jediným přáním bude Otcova sláva a uskutečňování jeho vůle. Kéž bych svou touhu

po naplněném životě bral vážně. Tak bych se pod tvým vedením, sv. Evžene, který jsi tak toužil po růstu Boží slávy, stal synem v Synu, který v Duchu svatém volá: „*Abba, Otče!*“. Kéž bych se konečně odvážil všeho toho velkého, co má Bůh se mnou v úmyslu!

5. Rozhodnutí pro člověka (1 Jan 4,20)

„*Čím jste v očích světa? Otroky těch, kteří vás platí. Vystaveni opovržení, nespravedlnosti a často i špatnému zacházení ze strany pánů, kteří si myslí, že za ten mizerný plat, který vám dávají, si koupili i právo nespravedlivě s vámi zacházet! Avšak, vy chudí Ježíše Krista, ušlapaní bídou, mí bratři, mí milí bratři, mí bratři, kteří si zasloužíte úctu, poslouchajte mě: V Božích očích jste Božími syny a dcerami, jste bratry Ježíše Krista, dědici jeho věčného království, jste vyvoleným národem jeho dědictví.*“ Od okamžiku, kdy Evžen na Velký pátek roku 1807 sám na sobě prožil, jak velkou hodnotu v Božích očích má, hoří touhou po tom, aby mohl každému člověku odhalit jeho nekonečnou důstojnost. A na tuto cestu se vydává s očima otevřenými a pozornými k životu lidí. Tím, že si Evžen volí za jediný střed svého života Boha, volí si i člověka, kterého Otec stvořil ke svému obrazu a podobě, člověka, za kterého na kříži obětoval Syn svůj život, člověka, který je povolán k tomu, aby se stal chrámem Ducha svatého. Ochota plnit Otcovu vůli ho přivádí k tomu, aby „*na sebe vzal poslání Milovaného*“, aby šel v jeho stopách, a byl tak „*spolupracovníkem Spasitele a spoluvykupitelem lidského pokolení*“. Tak tedy spojuje své úsilí o Boží oslavení se svým nadšením pro spásu lidí.

„*Říká-li kdo: 'Miluji Boha', ale přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí.*“ (1 Jan 4,20)

Svatý Evžene, je náročné rozhodnout se bezpodmínečně pro člověka, znamená to totiž vstoupit do lásky k druhým. Nikdy se nedá dojít ke konci lásky, nikdy nevíš, kam až tě zavede. Pokud se zcela bezpodmínečně rozhodnu pro člověka, znamená to také, že se nesmím starat o to, co se o mně říká; nesmím si druhé uzavřít do předem připravených představ, ale musím na ně vždy pohlížet Kristovými očima.

6. Rozhodnutí pro Církev (Ef 1,22n)

„*A dal ho jako svrchovanou hlavu Církvi...*“ (Ef 1,22n)

„*Milovat Církev znamená milovat Ježíše Krista a naopak.*“ Evžen miluje Církev stejně vášnivě, jako ji miloval Kristus. Miluje ji takovou, jaká je, s jejími omezeními a chybami. Trpí její těžkopádností, její rutinou, její bojácností. Přesto ji miluje, protože vzešla z Kristova probodeného boku, protože je jeho matkou. Když vykresluje Církev jako matku, používá Evžen výrazy plné něžnosti: „*pozvedá své děti, když upadnou*“, „*těší je v jejich souženích*“, „*posiluje je, když jsou slabí*“, „*dává jim světlo v pochybnostech*“. Evžen se raduje ze všech, kteří se na činnosti Církve podílí: „*Radujme se vzájemně z dobra, které v Církvi konají druzí. Všechno spočívá v tom, že jsme navzájem solidární. Každý pracuje pro všechny a všichni pro každého.*“ Pokorně se odevzdává do služby Církve. Stává se knězem, aby tak odpověděl na „*volání Božského Mistra, který ho vyzývá ke službě své Církvi v době, kdy je všemi opuštěná.*“ Láska k Církvi se stává jeho heslem: „*Všechno k Boží slávě, ke službě Církvi a k spáse lidí.*“

Svatý Evžene, dotýká se mě, jak vroucně miluješ Církev a jak lásku k ní vzbuzuješ v druhých. Dotýká se mě, když tě vidím, jak se pro ni nasazuješ, místo abys ji opustil tak, jak to udělali mnozí. Dotýká se mě, jak jí neustále připomínáš, že nesmí nikdy zapomenout na chudé a opuštěné. Dotýká se mě, jak v lásce k Církvi neustáváš, i když kvůli ní trpíš a prožíváš zklamání. Dotýká se mě, jak mě učíš, že i pro mě je v Církvi místo. Proto mě, svatý Evžene, uč milovat Církev tak, jak jsi ji miloval ty. Uč mě sloužit jí tak, jak jsi jí sloužil ty, pouze ke slávě Boží a ke štěstí lidí.

7. Riskovat pro svatost (Ef 3,18-19)

„Uznejte svou důstojnost... Ve jménu Božím buďte svatí!“ Tato krátká věta se ve spisech svatého Evžena objevuje znovu a znovu jako refrén. Naléhavou výzvu ke svatosti směřuje nejprve k sobě samému, pak ke svým oblátům a posléze i ke všem pokřtěným. Svatost není stav, je to spíš cesta, dynamičnost. Svatí nejsou jen ti, kteří už došli k cíli, ale i všichni ti, kteří se rozhodli vydat se na cestu. Iniciativa vychází od Boha, který se vydává za člověkem, tluče na jeho dveře a volá ho k následování. Stát se svatým je podle Evžena logickým důsledkem následování Ježíše Krista. Před Pána se staví jako malíř, který chce malovat model. Kristus je „modelem, kterému se chce a musí připodobnit, aby se stal svatým.“ Když Evžen přestal uskutečňovat svůj život podle vlastních přání, podle vlastních kritérií úspěchu a když konečně chce to, co chce Bůh, když plán, který s ním Bůh má, přijímá za svůj, jde už cestou svatosti. Stát se svatým znamená vzít na sebe riziko, že chci pro sebe to, co chce Bůh. Toto úsilí o svatost ho ale neodděluje od světa, naopak ho vrhá doprostřed něj. Jeho cesta ke svatosti spočívá v tom, že žije svůj život tam, kde je jeho místo, s úkoly, které se před něj staví, a lidmi, se kterými se na své cestě setkává.

Svatý Evžene, nechci být neuctivý k těm, kteří byli Církví svatořečeni, ale mám zato, že jsi se úplně zbláznil! Jsi blázen, protože po životě, jaký jsi vedl, věříš, že jsi povolán stát se svatým; jsi blázen, když objímáš odsouzené na smrt; jsi blázen, když se zahazuješ s mládeží se špatnou pověstí. Jsi blázen Božím bláznovstvím a já bych chtěl mít ve svém životě aspoň zrníčko tvého bláznovství, abych tak byl schopen „pochopit – jako všichni křesťané – celou tu šířku a délku, výšku i hloubku, poznat Kristovu lásku přesahující všechno poznání a dosáhnout plné míry Božích darů.“ (Ef 3,18-19)

8. Podstoupit riziko a vyjít z vlastních návyků a zvyklostí (Zj 2,2n)

„Znám tvoje skutky, tvou lopotu i tvou trpělivost...“ (Zj 2,2n)

„Všechno se dělá jen ze zvyku, setrvačně – obvyklá rutina: musíme proto především pracovat na tom, abychom se stali svatými.“ To, co je podle Evžena při následování Krista důležité, nejsou ani tak velké zásady, zvyklosti a dokonce ani pravidla, ale lidé, muži a ženy, kterým máme sloužit a máme je milovat. Během misí tedy připravuje bohoslužby, které lidi opravdu osloví. Vydává se po nových cestách zpovědní praxe. Nepodceňuje hřích, ale daleko vážněji bere hříšníka, který se kaje, a na rozdíl od tehdejší zvyklosti, podle níž se rozhřešení udělovalo až po několikátém přistoupení ke zpovědi, věří v upřímnost zkroušeného srdce, a nepřistupuje tedy k ponižujícímu odmítnutí svátosti. Jako biskup nemluví při svých pastoračních návštěvách o příkázáních ani o pekle, ale své učení směřuje na Krista: „Vyučujeme suše liteře katechismu, vysvětlujeme ho tu lépe, tu hůře, ale vůbec se nesnažíme ukázat na Boží dobrotu, na nekonečnou lásku našeho Pána Ježíše Krista k lidem. Neformujeme srdce.“ „Budu muset bojovat proti sobectví, proti zájmům jednotlivců, proti nedostatku horlivosti, rutině, netečnosti... a to vyvolá odpor... bezpochyby se objeví protesty, ale reformy se nedosáhne, aniž by se člověk někoho dotkl, někoho zranil. Ale co! Mějme před očima jen Boha, čest Církve a spásu duší.“

Svatý Evžene, nepřišel jsi do Církve, kde už všechno běželo jak po drátku, abys tam jen jednoduše pokračoval v tom, co se dělalo včera. Dej i mně své nadšení, abych dokázal vyjít ze svých zaběhlých zvyklostí a pořád kráčel dál a dál. Ty se neřídiš podle předpojatých myšlenek, předsudků, zásad a zákonů, ale díváš se na člověka Kristovým očima. Dej i mně své nadšení, abych se i já stal tím, kdo hoří touhou po člověku.

9. Podstoupit riziko lásky k druhým (1Kor 13,1-3)

„Nedokážu pochopit, jak mohou milovat Boha ti, kteří nedokážou milovat lidi. Děkuji Bohu, že mi dal duši, která je schopna lidi milovat. Nebojím se soudů těch chladných a sobeckých rozumářů, kteří mají očividně srdce v mozku a nejsou schopni milovat nikoho, protože vlastně milují jen sama sebe.“ Z Kristova otevřeného srdce čerpá Evžen svou planoucí lásku

k nejchudším a nejopuštěnějším. Miluje nejvíce odstrkované, protože je nikdo nemiluje, protože jsou sami, zanechání na okraji společnosti, protože jim nikdo nevěnuje přátelský pohled. Jako biskup se Evžen pouští do obnovy své diecéze, staví kostely, ustavuje nové farnosti, otvírá školy, zakládá charitativní zařízení, posílá do světa své misionáře. Jde mu především o blaho lidí. Svou láskou jim zůstává vždy na blízku, posiluje umírající, těší nemocné, navštěvuje truchlící rodiny, s laskavostí přijímá i mládež. Když jednou plakal u lůžka umírajícího a byl proto napomenut - protože takové chování přece není hodno biskupa - odpověděl ostře: „*Mám hrůzu ze sobců, z bezcitných srdcí, kolem nichž se všechno točí a kteří jen berou a nedokážou nic dát. Čím víc přemítám o Ježíšově srdci a o činech, kterými vyplnil svůj drahocenný život, tím víc jsem přesvědčen o tom, že pravdu mám já, a ne oni.*“

Svatý Evžene, nikdy jsi neztratil důvěru v tento svět, jednoduše proto, že se do něj Bůh jednoho dne zamiloval. Zdá se mi, že říkáš: „Bratři a sestry, pojďte! S radostí vstupte do tohoto světa, který Bůh miluje, v němž si Bůh zřídil svůj příbytek a vyvýšil svůj kříž. Vstupte do tohoto světa plného násilí, abyste mu zvěstovali, že mír a pokoj zde má právo trvalého pobytu! Vstupte do tohoto světa s tisíci tvářemi, abyste mu řekli, že musí být místem, kde i přijetí a pohostinnost mají právo trvalého pobytu! Vstupte do tohoto světa velké osamělosti, abyste mu řekli, že v něm má přebývat láska.“

„*Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jako znějící kov a cimbál zvučící...*“ (1Kor 13,1-13)

10. Zachovat věrnost v bouřích (Ž 121)

V každém období svého života procházel Evžen de Mazenod bouřemi, které mohly pokaždé poničit téměř vše, co začal; často především to, co sám vybudoval a co se setkalo s nevolí. Bouře se strhává hned v roce 1816, když se spolu s prvními misionáři z Provence stěhuje do bývalého Karmelu v Aix. Úspěch jejich díla je zřejmý: ti, kteří jsou od Církve nejvzdálenější, sem začínají přicházet, aby si vyslechli zvěst o Ježíši Kristu. To se však nelíbí všem a Evžen musí čelit útokům farářů z Aix, kteří ho obviňují z toho, že jim vyprazdňuje kostely. Znovu a znovu je v průběhu svého života kritizován a obviňován pro své smýšlení a jednání – většinou závistivci. Je tak bolestivé být pokořován, on ale nikdy neztrácí odvahu. „*Nejsem poražený. Naše společenství je sice touto ranou velmi otřeseno, ale neztrácejme odvahu. Není obtížné rozpoznat v tom všem určitý způsob odporu vůči evangelním radám. A to mě udržuje v naději, že Ten, který je jako první ctil, také nad svým dílem převezme ochranu.*“ Z jednotlivých krizí pak vyvozuje tento závěr: uchovat si pokoj a neztrácet odvahu: vždyť se nemůže stát nic, co by nebylo Boží vůlí. Věci tedy nejsou v jeho vlastních rukou, ale v rukou Božích. Víc než kdy předtím se jeho postojem stává prosba, aby „*ho Bůh střežil jako zřítelnici oka.*“

Svatý Evžene, vrať se občas ke mně, abys mi tehdy, když bouře otřásá lod'kou mého života, znovu řekl, že Pán je na palubě stále se mnou. Promlouvej ke mně, když se prudké větry opírají do toho, co jsem vybudoval, a řekni mi, že Pán je přece tím jediným stavitelem. Promlouvej ke mně, když zklamání odvanou ta nejjistější přátelství, a řekni mi, že je přece Pán jediným věrným přítelem.

„*Pozvedám své oči k horám: Odkud mi přijde pomoc? Pomoc mi přichází od Hospodina, on učinil nebesa i zemi...*“ (Ž 121)

11. Zachovat věrnost v temnotách (1Kr 19,11-13)

„*Před Hospodinem veliký a silný vítr rozervávající hory a tříštící skály, ale Hospodin v tom větru nebyl...*“ (1Kr 19,11-13)

Poté co prožil zklamání, zradu a odchod některých ze svých oblátů, musí znovu čelit další zkoušce: smrti čtyř mladých oblátů, mezi nimiž je i ten, kterého sám považoval za svého duchovního syna: otec Suzanne. Touto ztrátou je otřesen a zdá se mu, že se kolem něj všechno

hroutí. Ani odpočinek mu nevrací očekávaný vnitřní klid. Je skutečně v nejhlubší temnotě, která se stává nesnesitelnou. Když se rozhodl následovat Božího Syna po cestě poslušnosti vůči Otci, nikdy by nepomyslel na to, že ho tato cesta dovede k tak blízkému napodobování Ježíše Krista. To, co prožíval jeho Pán, teď ve svém nejhlubším nitru zakouší do takové míry, že se ztotožňuje s Ježíšovými slovy v Getsemanské zahradě: „... dnes je mé zranění tak velké, že mohu spolu s Pánem říci: 'Má duše je zarmoucená až k smrti.'“ Po několikaměsíční krizi dospívá konečně k tomu, že se tak jako Kristus zcela otvírá Duchu svatému: „*Můj Bože, ty jsi má jediná naděje a já ze zkušenosti vím, že mě nikdy neopustíš.*“ Musel sestoupit do nejhlubší temnoty noci, aby ze sebe nakonec vydal osvobozující výkřik a mohl v pravdě říct: „*Vím, že mám co do činění se svým Otcem... Ať se tedy stane jeho vůle.*“ Od této chvíle je Evžen de Mazenod člověkem skutečně svobodným a v této svobodě může následovat Boží vůli.

Svatý Evžene, kolikrát se i mně přihodí, že jsem rozrušen tím, že Bůh mlčí. Tváří v tvář nechuti k modlitbě, tváří v tvář všem utrpením, která život přináší, přestávám všemu rozumět a zdá se mi, že Bůh mlčí. Pomoz mi rozpoznat Boží volání i tehdy, když se zdá, že Bůh mlčí, a číst znamení jeho přítomnosti i tehdy, když se zdá, že je nepřítomný. Uč mě nemít strach. Tys zakusil naději i tehdy, když se proti ní stavělo úplně všechno. Uč mě této cestě, která je cestou života.

12. Zachovat věrnost v každodennosti (1Tim 6,11-14)

Banalita všednodennosti je jako pomalé obrušování, které nepozorovaně vyhlodává naše nadšení. Je to jako jemný prach, který se pozvolna usazuje všude, naplňuje našeho ducha tisícem nepotřebných věcí, ale ze srdce vypuzuje lásku. I Evžen de Mazenod musel ve svém dlouhém životě tomuto riziku čelit. Jeho zapálenost pro člověka ho uvádí do nebezpečí, že se nechá vtáhnout do spirály aktivismu, a všechno, co dělá, tak ztrácí svůj smysl. „*Stává se mi, že když se vrátím z návštěvy bližního, kterého mám přece milovat, tak už nejsem schopen ničeho jiného. Ale to by se nemělo stávat. Důkazem toho je, že když strávím jeden den sám, sám se sebou samým, tak to všechno jde zase lépe.*“ Znovu a znovu objevuje, jak je dobré nechat se v modlitbě prostoupit Bohem a jak tím všechno, co prožívá, znovu nabývá smyslu. Nebojí se podívat na své vlastní nevěrnosti, vlažnou lásku, na svou zbabělost. Vždyť čím víc se vidí takový, jaký skutečně je, tím víc žasne nad tím, že ho Bůh přes to všechno miluje.

„*Usiluj o spravedlnost, zbožnost, víru, lásku, trpělivost, mírnost...uchovej nauku bez poskvrny a bez úhony až do slavného příchodu našeho Pána Ježíše Krista.*“ (1Tim 6,11-14)

Svatý Evžene, v den tvého svatořečení řekl papež Jan Pavel II., že jsi byl mužem Adventu, mužem Příchodu. Tvůj život byl očekáváním a přijímáním toho, kdo přichází: Syna člověka, který přišel na tento svět, a lidských synů, kteří přicházeli za tebou. Stejně jako ty bych chtěl/a být i já mužem/ženou adventu. Jen tak budu schopen vystoupit ze své zaběhlé všednodennosti a přijmout toho, kdo právě klepe na mé dveře. Jen tak budu schopen přijmout každodennost jako výzvu k tomu, abych se znovu a znovu pouštěl do dobrodružství života. Jen tak budu schopen překonat svá zklamání a otevřít se těm, kteří za mnou přicházejí, a milovat je, milovat je navzdory všemu.

13. Na cestě s eucharistií (Lk 24,30-35)

V eucharistii „... je příčina a naplnění našeho posvěcení, dokončení našeho oslavení a dokonalost Boží slávy mezi lidmi... v ní se naplňuje naše zbožštění, které započalo ve křtu.“ Jako prostředek ke svatosti je eucharistie pro Evžena de Mazenod privilegovaným místem důvěrného setkání s Pánem. Když procházel svou nejhlubší duchovní temnotou, byla pro něj eucharistie jediným místem, kde se se svým Pánem potkával. Stala se „*nádherným setkáním*“, „*společným středem, ve kterém se denně setkáváme: Toto setkání je jediným prostředkem, který dokáže přemostit vzdálenost, umožňuje nám, abychom ve stejném okamžiku byli v přítomnosti našeho Pána spolu, abychom se zde setkali bok po boku. Sice se navzájem nevidíme, ale cítíme*“

se, posloucháme se, splýváme společně v tomto jediném středu." Evžen de Mazenod nás vybízí, abychom eucharistii žili jako jediné místo, které nás, naše společenství, naše modlitby a celé naše konání spojuje v jedno. Zde se soustředí naše jinak rozptýlené síly, zde nacházíme novou odvahu, zde se necháváme zcela proměnit, zbožštit naším jediným Pánem.

Svatý Evžene, jednoho dne o tobě jeden biskup řekl, že máš srdce velké jako svatý Pavel, který píše: *„To už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.*" Jak udělat, aby ve mně žil Kristus, když eucharistie není srdcem a středem mého života? Jak se mám po Kristově vzoru stát bezpodmínečným darem pro druhé, pokud nepřijímám rozlámaný chléb a víno, které se prolévá pro spásu světa? Jak vejít do této důvěrnosti s Pánem, když si nenajdu čas k tomu, abych se zastavil a chvíli ho uctíval v Nejsvětější svátosti? Svátý Evžene, dej, ať i já prožiji to, co jsi prožil ty: *„V eucharistii je pokrm pro mou duši, poklad mého srdce. Tady je má opora, má útěcha, můj přítel, pramen všech milostí a veškeré mé radosti.*"

„Když byl s nimi u stolu, vzal chléb, pronesl nad ním požehnání, rozlámal ho a podával jim..." (Lk 24,30-35)

14. Na cestě spolu s bratry (1Kor 12,12-13)

Evžen si uvědomuje, že jeho misie, jeho poslání už není pouze jeho osobní záležitostí. Podle vzoru Dvanácti, které Pán ustavil jako apoštolské společenství, se stává právě komunita znamením a nositelem misie. Evžen ví moc dobře, že jeho druhové mají svá omezení, své slabosti stejně jako on sám. Jsou to ale spolubratři, které mu Pán dává, aby je miloval. Důležité je, aby skupina tvořila společenství, ve kterém vládne láska. Toto vyvolení nepochází od nás samých, ale od někoho Jiného, a proto *„se musíme milovat jako bratři. Tato vzájemná láska nás pak učiní šťastnými, svatými a dostatečně silnými k tomu, abychom mohli konat dobro.*" Nezřídká se stává, že kleká před svým spolubratrem na kolena a prosí ho o odpuštění poté, co ho zprudka napomenul. Vyzývá všechny spolubratry, aby ho napodobovali a ve druhém rozpoznávali zázraky, které v nich Bůh činí. *„Vy všichni jste údy jednoho jediného těla. Každý z vás ať tedy dá k dispozici své talenty, a celému tělu pak nebude nic chybět.*"

„Jako tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů, ale všechny údy těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu také u Krista. Neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo..." (1Kor 12,12-13)

Svatý Evžene, dnes, kdy svět oslavuje jako hrdiny ty, kteří jsou přesvědčeni, že nikoho nepotřebují, že si vystačí sami a že v případě potřeby mohou pro svůj úspěch šlapat i po druhých, mi říkáš: *„Stát se sebou samým můžeš pouze tehdy, když se necháš den po dni přetvářet ostatními.*" Dnes, kdy mě svět nabádá k tomu, abych žil v klídku v úzkém kroužku přátel a kamarádů, které si sám pečlivě vyberu, mi říkáš: *„Růst budeš moci pouze tehdy, pokud se otevřeš všem těm, které ti Bůh posílá jako druhy na cestu životem.*" Dnes, kdy nás svět navádí k tomu, aby se každý uzavřel do své mýdlové bubliny, do svého pohodlného způsobu uvažování, mi říkáš: *„Otevři své dveře, otevři svá okna všem bohatstvím a kvalitám druhých lidí.*" Dnes, kdy svět člověka posuzuje jen podle vnějškového zdání, mi říkáš: *„Nacházej svou velikost ve svých bratřích, aby ses i tehdy, kdy se tobě samému nedostává vlastních ctností a schopností, mohl radovat z jejich díla a jejich svatosti.*"

15. Na cestě s Marií (Jan 19,25-27)

Coby zakladatel řeholní rodiny, která nese jméno Panny Marie, má Evžen de Mazenod pochopitelně zvlášť velkou úctu k Matce Boží. Z kříže shlíží na ženu, která stojí u paty kříže, vzpřímená a mlčící. Panna Maria u paty kříže se mu nejprve zvláštním způsobem ukazuje jako dokonalé naplnění onoho *fiat* vyřčeného při zvěstování. Stává se mu vzorem úplného vydání se Otcově vůli. Synova slova: *„Otče, ať se stane tvá vůle"* se stávají slovy matčinými. Panna Maria u paty kříže se mu zjevuje také jako ta, které Kristus dal čestný titul *„Žena"*, tzn. *„nová Eva"*, tedy ta, která odpovídá na Boží milosrdný plán, stvoření přivedené ke Stvořitelově

podobě. Panna Maria u paty kříže se pro něj konečně stává také matkou, kterou Ježíš dává všem svým bratřím a sestrám. Mluví s ní jako s matkou a nás všechny vyzývá k tomu, abychom „*vůči ní rostli v něžné lásce.*“ Evžen žije s Pannou Marií v důvěrném vztahu, svěřuje jí své radosti i starosti, dělí se s ní o své utrpení, své nadšení i své pochybnosti misionáře.

Se svatým Evženem říkám i já: Zdrávas, Maria, Matko Toho, kdo je mírnost a shovívavost. V tobě spatřuji znamení Boha, který je milosrdenství. Zdrávas, Maria, Matko Toho, kdo je něžnost. V tobě spatřuji znamení Boha, který nás tiskne k svému srdci. Zdrávas, Maria, Matko Toho, kdo je dobro. V tobě spatřuji znamení Boha, který na každého z nás shlíží pohledem plným lásky. Se svatým Evženem říkám: Zdrávas, Maria, má matko. Víím, že na této velké cestě života jsi vždy po mém boku. Svatý Evžen mě učí, že k tobě smím vztáhnout své ruce jako malé dítě, které u své matky hledá ochranu.

„*U Ježíšova kříže stála jeho matka... Ženo, to je tvůj syn. ... To je tvá matka. ...*“ (Jan 19,25-27)